

УРАС Ва. № 202/13.05.2016.

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Даниела Попова,

относно дисертационен труд на тема:

**„Оптимизирана кинезитерапевтична програма при пациенти
с множествена склероза“**

представен от:

Инна Минчева Иванова

**научен ръководител: проф. Незабравка Генчева, доктор
за присъждане на образователната и научна степен „ДОКТОР“**

Множествената склероза е хронично заболяване на нервната система, развиващо се като правило между 18 и 45 годишна възраст. Числото на болните с това заболяване по цял свят непрекъснато расте, а заедно с това и социално-икономическите загуби, свързани с изключването от трудова дейност на най-енергичната и перспективна част от населението. Това заболяване създава големи трудности за семейството на болния, както и за него самия като личност. Кинезитерапията като част от комплексното лечение на тези болни, подобрява възможностите им да се запазят като пълноценни личности, въпреки определени физически ограничения.

Ето защо смятам, че темата на представения дисертационен труд е особено актуална.

Настоящата разработка е правилно структурирана, изложена в обем от 184 стандартни машинописни страници. В нея са включени и библиографията от 163 литературни източника /38 на кирилица и останалите на латиница/, както и приложения. Трудът е много добре

онагледен с 55 таблици, 68 фигури, достоверен снимков материал и 9 приложения.

Литературният обзор е разработен в пряка връзка с темата на проучването. Това показват основните му раздели, които описват историята на множествената склероза, пораженията ѝ върху нервната система, етиологията, клиничната картина и лечението, в което специално място е отделено на кинезитерапията. Всичко това показва правилния научен подход на авторката към изучавания проблем и подпомага извеждането на две ясни работни хипотези.

Целта и задачите на докторския труд са формулирани кратко и точно, което осигурява систематичен подход при провеждане на проучването. Организацията на изследването и контингентът са добре прецизирани, като авторската методика е приложена при две експериментални групи, а общият брой на изследваните лица е 40. За сравнение са използвани групи пациенти с МС от други сходни проучвания.

Методите на изследване включват различни тестове, сред които Тест за емоционална напрегнатост, Влияние на болката и Тест за хроничната умора. Те, както и приложените кинезитерапевтични средства са подбрани точно, описани са ясно и задълбочено.

Методиката на кинезитерапия е много добре представена и отразява съвременните виждания в неврореабилитацията за лечението на МС и удължаване периодите на ремисия. Целта, задачите и периодите на кинезитерапията са описани прецизно. Изключително интересно, според мен е комбинирането на рутинните средства на кинезитерапията с хиппотерапия, автогенен тренинг и упражнения с голяма терапевтична топка. Много уместно е и включването в методиката на миофасциални техники за повлияване на порочния кръг „болка - мускулен дисбаланс - болка“ с акцент в областта на главата и шията. Приветствам допълването на програмата с хиппотерапия, заради многостранното ѝ въздействие и най-

вече заради положителното повлияване върху психо-емоционалния тонус и ресоциализацията на тези болни. Това е изключително важно за тези хора.

Резултатите са добре онагледени и кореспондират с поставените задачи. Използван е методът на вариационния анализ. С оглед на това, че има разлика между развитието на заболяването при мъже и жени с множествена склероза, резултатите на двете групи правилно са разгледани отделно и са сравнени. Данните са анализирани коректно, като са приложени подходящи статистически методи. Въз основа на получените резултати и обсъждането им са направени осем извода и четири препоръки, които обективно отразяват представения фактически материал. Приносите, формулирани от докторантката съответстват на анализа и изводите от проведеното изследване. Те са с реална полза и приложение за ежедневната практика. Искам специално да отбележа най-съществените от тях, без да омаловажавам останалите. Това са:

1. За първи път в България се апробира методика на хиппотерапия при пациенти с МС.
2. Проучва се ролята на приложение на психо-сугестивен метод за въздействие за повлияване емоционалната нестабилност.
3. Направен е сравнителен анализ на изследваните показатели умора, болка, равновесие и емоционална нестабилност при различните полове, при което се установяват различия.

Заклучение:

Дисертационният труд показва, че докторантката притежава задълбочени теоретични знания и демонстрира способност за самостоятелни и иновативни научни изследвания.

Смея да твърдя, че да работиш с пациенти с МС е голямо предизвикателство, изискващо терапевтът да притежава освен необходимите професионални компетенции, много други личностни

качества. Моите преки впечатления за докторантката са за всеотдайност при работа с болните, а прилагането на индивидуалния подход допълнително подобряваше ефекта от кинезилечението.

Представеният дисертационен труд, е оригинална разработка, която отговаря на всички изисквания на ЗРАСРБ, на Правилника за неговото приложение и на Правилника за развитие на академичния състав на НСА „Васил Левски“.

Затова си позволявам да предложа на Уважаемото научно жури да присъди на Инна Минчева Иванова образователната и научна степен „доктор“.

Гласувам с положителен вот!

12.05.2016 г.

Гр. София

Изготвил становището:

(доц. Даниела Попова, д-р)

